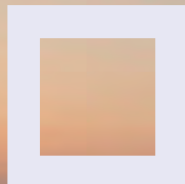

Euroopa
Komisjon

AUHIND „ACCESS CITY Award **2021**“

valik parimaid tavaid ELi linnade
ligipääsetavamaks muutmisel

#EUACCESSCITY

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2021

© Euroopa Liit, 2021

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 Internationali (CC BY 4.0) litsentsi alusel

(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse õiguste omajalt.Y

Kaanepilt: © Peter Appelin, 2014

Print	ISBN 978-92-76-31209-3	ISSN 2599-9060	doi:10.2767/18411	KE-BL-21-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-76-31212-3	ISSN 2467-0529	doi:10.2767/893949	KE-BL-21-001-ET-N

Sisukord

Eessõna.....	p4
Auhind „Access City 2021“ – lihtsustatud tekst	p5
Sissejuhatus.....	p13
Jönköping, Rootsi – Võitja	p14
Bremerhaven, Saksamaa – Teine koht.....	p19
Gdynia, Poola – Kolmas koht.....	p24
Poznań, Poola – Eriauhind ligipääsetavuse eest avalikele teenustele pandeemia ajal.....	p28
Komotini, Kreeka – Eriauhind linnale, mis on käsitlenud ligipääsetavust kui võimalust terve linna jaoks	p32
Firenze, Itaalia – Eriauhind tehiskeskkonna eest	p36
Osalemine auhinnakonkursil „Access City 2022“	p40

Eessõna

© Euroopa Komisjon

 Helena Dalli, Euroopa võrdõiguslikkuse volinik

Pärast eelmisel aastal auhinnakonkursi „Access City“ kümnenda aastapäeva tähistamist on väga tore näha, et sel aastal laekus veelgi rohkem taotlusi.

Meil on hea meel tervitada uusi auhinna „Access City“ võrgustiku kandidaate, kuna see näitab meie ühist pühendumist ligipääsetavuse tagamisele.

Me tähistame selle aasta auhinna väljaandmist ebatavalistes ja keerulistes tingimustes. COVID-19 pandeemia on toonud kaasa uusi katsumusi, millest paljud on seotud ligipääsetavusega. Sotsiaalne distantseerumine ja reisipiirangud on mõjutanud juurdepääsu avalikele teenustele ja tugivõrgustikele ning see on suurendanud sotsiaalse tõrjutuse ja eraldatuse ohtu, eriti puuetega inimeste ja eakate seas.

Olen väga rahul, et meie linnad seavad ligipääsetavuse endiselt esikohale, isegi kriisiolukorras. Soovime õnne kõikidele selle

aasta võitjatele, eriti esimese koha saavutanud Jönköpingile. See linn paistab silma oma koostööpõhise, alt üles lähenemisviisiga ligipääsetavusele. See väärib tunnustust.

Järgmisena alustame pingsat tööd, et rakendada puuetega inimeste õiguste strateegiat aastateks 2021–2030, milles ligipääsetavus jääb endiselt esikohale, ning samal ajal jätkame Euroopa ligipääsetavuse akti rakendamisega.

Auhinna „Access City“ mõte ei ole ainult ELi standardite järgimine, vaid see tähendab ka teadmiste ja heade tavade jagamist. Selle aasta võitjalinnad peaksid teisi innustama.

Soovin kõikidele tulevastele kandidaatidele edu.

Auhind „Access City 2021“

lihtsustatud tekst

© Easy-to-read.eu

Kes me oleme?

Meie oleme Euroopa Komisjon ja Euroopa Puuetega Inimeste Foorum.

Euroopa Komisjon korraldab Euroopa Liidu igapäevatööd.

Euroopa Liit on 27 Euroopa riigi ühendus, mis on loodud selleks, et muuta üheskoos inimeste elu paremaks ja turvalisemaks.

Euroopa Komisjon võtab meetmeid ja teeb Euroopa Liidule õigusaktide ettepanekuid.

Euroopa Puuetega Inimeste Foorum töötab eesmärgiga kaitsta puuetega inimeste õigusi Euroopas.

Teeme sageli omavahel koostööd, et muuta puuetega inimeste elu Euroopas paremaks. Näiteks anname igal aastal välja **auhinda „Access City“**.

Mis auhind on „Access City“?

Auhind „Access City“ on autasu, mida me anname igal aastal linnadele, mis näevad kõvasti vaeva, et olla ligipääsetavad.

Linn on ligipääsetav, kui kõik inimesed saavad seal probleemideta elada ning kõiki asju ja teenuseid kasutada. Näiteks on linn ligipääsetav, kui inimestel on lihtne:

- sõita bussi või metroorongiga tööle;
- kasutada pileti ostmiseks piletiautomaati;
- liikuda tänavatel ringi ning siseneda üldkasutatavatesse hoonetesse,
- saada teavet viisil, mis on neile loetav ja mõistetav.

See on tähtis kõigi, eriti aga puuetega inimeste ja eakate jaoks.

Näiteks ei pääse nad sageli ligi transpordile ega teabele.

Kui nad ei pääse asjadele ligi, siis ei saa nad kogukonnaelust osa võtta nagu kõik teised inimesed.

Nad jäävad kõrvale.

Näiteks kui bussidel pole kaldteid, ei saa ratastoolikasutajad nendega tööle sõita.

Kui teave ei ole kergesti loetav, ei pruugi intellektipuudega ja muud inimesed olla võimelised seda lugema ega sellest aru saama.

© Pixabay

© 123RF

© Easy-to-read.eu

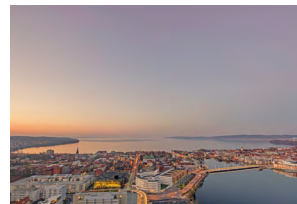
Seega on auhind „Access City“ Euroopa linnade võimalus näidata, mida nad on teinud selleks, et olla kõigile inimestele ligipääsetavad.

Auhind „Access City“ sai alguse 2010. aastal. On oluline, et ka edaspidi tuletataks inimestele auhinnaga „Access City“ meelde, kui tähtis on olla kõigile ligipääsetav.

Mis linn võitis auhinna „Access City 2021“?

Auhinna „Access City 2021“ võitis Jönköping. **Jönköping** on Rootsi linn. Jönköping võitis auhinna „Access City“, sest ta tegi pingsat tööd, et olla ligipääsetavam nii puuetega kui ka kõigile teistele inimestele. Näiteks on Jönköpingis tehtud tublit tööd:

- mõeldes puuetega inimeste vajadustele;
- arvestades puuetega inimeste ja nende organisatsioonide arvamust nende eluga seotud otsuste tegemisel;
- aidates puuetega inimestel ja eakatel tunda end COVID-19st tingitud raskel ajal kaasatuna. **COVID-19** on uus haigus, mis on tabanud paljusid inimesi. Selle tõttu on surnud paljud inimesed.

© Peter Appelin, 2014

Samuti andis Jönköping välja kohaliku auhinna „Access City“ äriühingutele ja organisatsioonidele, kes teevad tööd, et muuta oma teenused kõikidele inimestele ligipääsetavaks. See oli väga tore idee, mida kohalikul tasandil ellu viia.

Jönköping sai auhinna „Access City 2021“ võitmise eest 150 000 eurot.

Auhinnakonkursi esikolmikusse kuulusid ka:

- Saksamaa linn **Bremerhaven**, mis sai teise koha ja 120 000 eurot; ning
- Poola linn **Gdynia**, mis sai kolmanda koha ja 80 000 eurot.

© Tanja Mehl / Erlebnis Bremerhaven, 2020

Sel aastal anti välja ka eriauhind linnadele, mis tegid tublit tööd, et kaitsta puuetega inimesi COVID-19 eest. COVID-19 on uus haigus, mis on tabanud paljusid inimesi. Paljud inimesed on selle tagajärjel surnud. COVID-19ga seotud eriauhinna võitis Poola linn **Poznań**.

Poznań võitis auhinna seepärast, et ta tegi COVID-19st tingitud raskel ajal head tööd, osutades ligipääsetavat abi ja teenuseid puuetega inimestele.

© Shutterstock

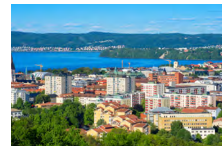
Järgmisel auhinnakonkursil „Access City“ selgitatakse välja 2022. aasta võitjad.

Millised linnad võivad osaleda?

Auhinnakonkursil „Access City“ ei saa osaleda kõik linnad
Auhinnakonkursil osalemiseks peab linn:

- asuma riigis, mis kuulub Euroopa Liitu;
- olema vähemalt 50 000 elanikuga. Kui riigis on vähem kui kaks sellist linna, kus elab nii palju inimesi, siis võivad kaks või rohkem väiksemat linna osaleda koos. Kui linnadel on ühiselt kokku üle 50 000 elaniku, võivad nemadki auhinnakonkursil „Access City“ osaleda.

Linn, mis võitis sel aastal auhinna „Access City“, ei saa järgmisel aastal konkursil osaleda.

© Shutterstock

Kuidas saavad linnad auhinnakonkursil osaleda?

Linnad, mis soovivad osaleda auhinna „Access City“ järgmisel konkursil, saavad kandideerida interneti teel, kui algab taotluste esitamine. Inimesed, kes neid linnu juhivad ja seal olulisi otsuseid teevad, peaksid täitma internetis taotlusvormi.

© Pixabay

Selles vormis tuleks:

- kirjutada, miks nad arvavad, et nende linn peaks võitma auhinna „Access City“;
- tuua näiteid selle kohta, kuidas nende linn teeb asjad inimestele ligipääsetavaks;

© Pixabay

- kirjutada, kuidas nad kavatsevad seda tublit tööd edaspidi jätkata.

Lisateavet saab meie veebisaidilt :

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Sellel veebisaidil teatame peagi, millal algab taotluste esitamine. Kui taotluste esitamine on alanud, saavad linnad täita taotlusvormi ja osaleda järgmisel auhinna „Access City“ konkursil. Seega hoidke meie veebisaidil silma peal, et seda teavet saada!

© Pixabay

Kuidas me võitja valime?

Pärast seda, kui linnad on auhinda „Access City“ taotlenud, vaatavad teatavad inimeste rühmad nende taotlused üle ja valivad võitja.

© Pixabay

Igas riigis on rühm inimesi, kes kontrollivad selle riigi linnade taotlusi. Nad valivad välja kuni kolm linna kui selle riigi parimad näited.

Seejärel kontrollib üks teine rühm Euroopa inimesi kõiki neid linna ja otsustab, milline neist on parim eeskuju. See linn võidabki sel aastal auhinna „Access City“.

Nendesse rühmadesse kuuluvad ka puuetega inimesed ja eakad. Nemad vaatavad, mida linnad teevad selleks, et muuta asjad nendesugustele inimestele ligipääsetavaks.

Näiteks kontrollivad nad, kas linnades on ligipääsetavad:

- hooned ja tänavad;
- bussid ja metrood;
- pileti- ja sularahaautomaadid;
- veebisaidid ja muu tehnoloogia, mida inimesed kasutavad suhtlemiseks;
- teave, mida on lihtne lugeda ja millest kõik saavad hõlpsalt aru.

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Nad vaatavad, mis linn teeb kõige paremat tööd, et muuta asjad kõigile inimestele ligipääsetavaks. See linn võidabki auhinna „Access City“.

Millal võitja välja kuulutatakse?

Me teatame 2021.
aasta lõpus, mis linn on auhinna „
Access City“ 2022.
aasta võitja.
Seejärel anname auhinna sellele linnale üle.

© Pixabay

Lisateave

Kui soovite saada lisateavet, vaadake meie veebisaiti
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

IkKui teil on küsimusi,
saatke meile e-kiri aadressil
secretariat@accesscityaward.eu

© Pixabay

Sissejuhatus

Umbes sajal miljonil eurooplasel ehk rohkem kui viiendikul ELi elanikkonnast on mingit sorti puue. Kuna elanikkond vananeb, on ligipääsetavus olulisem kui kunagi varem.

ELi auhinnaga „Access City“ on juba üle kümne aasta tunnustatud linna erakordsete edusammude eest ligipääsetavamaks muutumisel. Lisaks on auhinna eesmärk suurendada teadlikkust, levitada häid tavaid ja innustada teisi ELi linna tegutsema.

Hea ligipääsetavus tagab, et kõik inimesed saavad osaleda ühiskonnas võrdselt ja sõltumatult, olenemata nende vanusest, liikuvusest või puudest. See tähendab, et nad saavad nautida kõike, mida nende linn pakub. See tekitab igale linnale eri probleeme. Sellepärast vaadeldakse auhinna raames linna kui tervikut, sh nende tehiskeskonda, taristut ja avalikke kohti, samuti info-, kommunikatsiooni- ja avalikke teenuseid.

ELi linnad, kus on rohkem kui 50 000 elanikku, saavad esitada taotluse, mida hindavad kõigepealt riiklikud žüriid ja seejärel

ligipääsetavusspetsialistidest koosnev Euroopa žürii. Kolm parimat linna võidavad rahalise auhinna ja teistele antakse konkreetsete aspektide eest eriauhindu.

Selle aasta auhinnad hõlmavad eriauhinda linnale, mis on parandanud oma tehiskeskonda, ja linnale, mis on käsitletud ligipääsetavust kui võimalust terve linna jaoks. Lisaks antakse välja eriauhind seoses COVID-19 pandeemiaga, mis on mõjutanud elu ettenägematul viisil ja tekitanud ligipääsetavuse valdkonnas uusi probleeme.

Selle aasta põhiteema – mida kehastab esimese koha võitja – on koostöö kodanikega. Võitjalinnad näitavad, et kodanike kaasamine aitab mõista vajadusi, võtta meetmeid ja parandada kõikide linnaelanike elu.

Jönköping

Rootsi

VÕITJA

© Peter Appelin, 2014

Auhinna „Access City 2021” võitja on Rootsi linn Jönköping. Jönköping asub Vätterni järve lõunaosas, suurlinnade Stockholmi, Göteborgi ja Malmö vahel. See teeb sellest loodusliku keskuse ja kohtumiskoha, mis tähendab, et ligipääsetavus on hädavajalik. Linna maaliline järvemaastik, küngad ja metsad aga raskendavad ligipääsetavuse saavutamist.

Koostööpõhine, kodanikeskne lähenemine

Žürii kiitis Jönköpingit ligipääsetavusele alt üles lähenemise eest. Linn kaasab otsuste tegemisse puuetega inimeste esindajaid ja suhtleb kodanikega, et mõista oma 140 000 elaniku vajadusi.

Funktionsrätt Jönköping on 18 organisatsioonist koosnev rühm, mis esindab puuetega inimesi. See rühm kohtub neli korda aastas linna

esindajatega, kes kohtuvad ka regulaarselt eakate kodanike organisatsioonidega. Koosolekute päevakorrad kehtestavad organisatsioonid, mis tähendab, et nad saavad arutada kodanikele olulisi küsimusi ja edendada tegevust linna tasandil.

Funktionsrätt Jönköping aitas töötada välja linna puuetega inimeste poliitika programmi, milles sätestati ranged ligipääsetavuse reeglid. Lisaks korraldab ta koostöös linnaga koolitusi ja jagab oskusteavet.

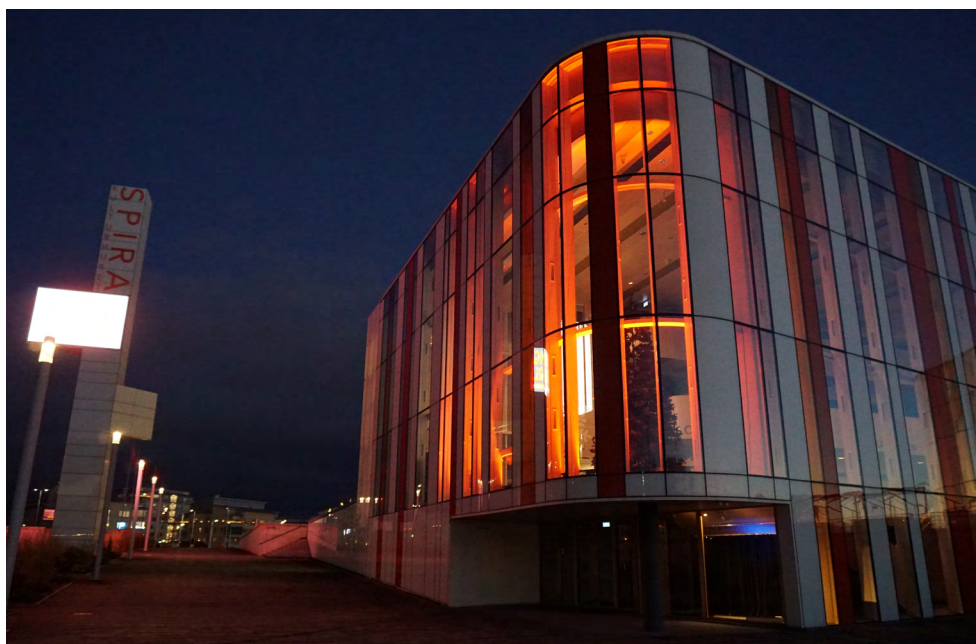
„Me oleme selle auhinna üle väga uhked. Oleme juba aastaid teinud koostööd eakate ja Puuetega Inimeste Õiguste Föderatsiooniga, et aidata luua kõikidele ligipääsetav ühiskond. Me oleme mõistnud, kui oluline on dialoog varajases, linna kavandamise ja ehitamise etapis. Jönköping on arenev linn ning me soovime kasvada kehtlikult ja võrdselt.“

Ann-Marie Nilsson, Jönköpings linnapea

Ligipääsetavad hooned ja mobiilsed teenused

Jönköping kaasab ehitusprojektidesse puuetega inimeste organisatsioone ja paneb avalikes hanketes suurt rõhku ligipääsetavusele.

Linna üks muljet avaldavamaid ligipääsetavaid hooned on Vätterni järve ääres asuv Spira kontserdimaja. Selles kontserdimajas on taktilised kaardid ja märgid, seal kasutatakse kirjeldustõlget ja viipekeelt ning sinna pääseb ratastooliga täielikult ligi.

© Jönköpings linn, 2020

 Spira kontserdimaja on täielikult ligipääsetav

Samuti on täielikult ligipääsetav raamatukogu, mis on varustatud taktiliste kaartide ja märkidega. Sealse ligipääsetava meedia hulka kuuluvad DAISY-pleierid ning taktilised, kergesti loetavad ja suure trükikirjaga raamatud.

Jönköping on isegi asutanud ligipääsetava mobiilse raamatukogu, mis külastab nende inimeste kodusid, kes ei saa ise raamatukogus käia. COVID-19 pandeemia ajal hakkas linn osutama ka mobiilsusteenust, et toetada eakaid asjaajamisel, nt sisseostude tegemisel.

Juurdepääs looduskeskkonnale

Lisaks tehiskeskkonnale on Jönköping teinud ligipääsetavaks oma ainulaadse looduskeskkonna. Linn asub Rootsis Ida-Vätterni mägismaa piirkonnas, mis on UNESCO biosfäärikaitseala.

Linn valdab ja haldab Dumme Mosse looduskaitseala, mis on kodu rikkalikule taimestikule ja loomastikule. Selles piirkonnas on ligipääsetav matkarada, mis sobib kõigile, sealhulgas ratastooli ja lapsevankriga jalutajatele.

© Peter Appelin, 2020

 Dumme Mosse looduskaitseala

Linn on teinud Rocksjöni järve äärsed kõnniteed ligipääsetavamaks ja pakub külastajatele audiogiidi. Lisaks tehakse koostööd maakonna haldusnõukoguga, et koostada ülevaade linna ümbritsevate looduslike alade ligipääsetavusest.

Linna ligipääsetavate kohtade seas on aiad, pargid ja mänguväljakud. Kaks suurimat mänguväljakut on täielikult ligipääsetavad ja ülejäänud 120 on täiendatud. Ligipääsetavad

kõnniteed, ülekäigurajad ja avalikud tualetid aitavad tagada, et kõik kodanikud saaksid neid kohti mugavalt kasutada.

Ligipääsetavad tegevused ja asutused

Jönköping on võtnud kasutusele kaardi Pluspolare, mis võimaldab puuetega inimestel saada endale üritustel osalemiseks tasuta saatja. Seda saab kasutada linna korraldatud vabaaja- ja kultuuriüritustel, nt jalgpallimatšidel osalemiseks.

Linn on teinud koostööd Funktionsrätt Jönköpingiga, et koostada linna poodide ja restoranide register, ning avaldanud oma

veebisaidil ligipääsetavate asutuste kaardi. Täielikult ligipääsetaval veebisaidil pakutakse teavet kergesti loetavas ja viipekeeles ning sellel on ettelugemisfunktsioon.

Kõik peajaamast väljuvad rongid ning linna bussid ja bussipeatused on ratastoolikasutajatele ja jalakäijatele ligipääsetavad. Bussides kasutatakse audioteedaandeid, et aidata nägemispuudega või düsleksiati põdevaid inimesi, kes saavad jälgida oma teekonda ka mobiilirakenduse abil.

„Ligipääsetavus ei tähenda ainult teeservade madaldamist ega poodide registri koostamist. Tõeline ligipääsetavus saavutatakse siis, kui inimesed tunnevad end turvaliselt, teretulnu ja kaasatuna. Me oleme teadlikud oma standarditest ja eelarvamustest, mille oleme seadnud esikohale, et teha Jönköping kõikidele kodanikele kaasavamaks.“

Kristine Andreassen, Jönköpings linna kestlikkusstrateeg

Teadlikkuse suurendamine

Jönköpingis teatakse, et selleks, et muuta ligipääsetavus pikaajaliseks reaalsuseks, on vaja suurendada teadlikkust.

Linn võõrustas 2017. aastal Rootsi inimõiguste foorumit, mis hõlmas sessioone puute kohta. See foorum korraldab iga-aastaseid ligipääsetavusjalutuskäike ja annab kaasamiskeskse kampaania „Jönköping för Alla“ („Kõigi Jönköping“) raames välja koguni kohalikele ettevõtetele mõeldud

ligipääsetavusauhinda. Need algatused tagavad, et linn, äri kogukond ja kodanikuühiskond teevad eesmärgi saavutamiseks koostööd.

Jönköping tunnistas vajadust muutuda ligipääsetavamaks, kuulas oma elanikke ja muutis selle reaalsuseks. See on linn, mis kohaneb oma kodanike järgi, mitte vastupidi, ning selle lähenemisviis võib innustada teisi sama tegema.

„Me loodame, et saame innustada teisi linnu kasutama seda meetodit mitmekesisuse ja kaasamise alases töös. Meie töö edu võti peitub selles, et see põhineb inimeste vahetutel kogemustel. Oleme teinud linna esindajatega tihedat koostööd, et töötada välja kaasav keskkond ja õige mõtteviis ning neid rakendada. See oluline teema vajab pidevat tähelepanu ja arenguruumi jätkub, isegi meie linnas. See auhind annab meie jätkuvatele pingutustele hoogu.“

Johan Steirud, Funktionsrätt Jönköpings esindaja

© Jönköpings linn, 2020

 Ligipääsetav mänguväljak

© Jönköpings linn

 „Jönköping för Alla“

Bremerhaven

Saksamaa

© Tanja Mehl / Erlebnis Bremerhaven, 2020

TEINE
KOHT

113 000 elanikuga Bremerhaven on elanike arvu poolest Saksamaa põhjaranniku suurim linn.

Bremerhavenis asub Euroopa üks suurimaid sadamaid ja seega tuntakse seda linna peamiselt kauplemisskeskusena. Bremerhaven on esirinnas ka teadusuuringute ja uue tehnoloogia valdkonnas.

Lisaks on see linn ligipääsetavuse teerajaja ja seal kasutatakse uuenduslikke lähenemisviise, et luua tõketeta linn.

Sõltumatu nõuandekogu

Bremerhaveni linnavolikogu alustas oma missiooni kõikidele sobiva linna loomiseks 2009. aastal linna osaluskava väljatöötamisega. See hõlmas avalike hoonete, transpordi, rohealade ja spordirajatiste ligipääsetava projekteerimise eeskirju.

2015. aastal asutas linnavolikogu valitsusvälise kaasamise nõuandekogu, mis koosneb puuetega inimesi esindavatest ühendustest. Nõuandekogu osaleb õigusaktide eelnõude koostamises ja linna osaluskava ajakohastamises.

Puuetega inimeste ombudsmani institutsioon, mida juhitakse puuetega inimeste ametist, on alaline kontaktpunkt ligipääsetavusküsimustes. Nii ombudsman kui ka kaasamise nõuandekogu annavad linnavolikogule sõltumatut nõu, esindades kodanike vajadusi.

Võrgustik „Kaasav Bremerhaven“ töötab samuti projektide ja kampaaniatega, mille eesmärk on edendada linnas kaasamist.

„Kaasamise nõuandekogu jälgib ja aitab kujundada linna osaluskava rakendamist. Lisaks uurib see kriitilise pilguga, miks ei ole vajalikke meetmeid rakendatud. Me teeme tihedat koostööd puuetega inimeste osakonna ja puuetega inimestega tegeleva linnavolikogu liikmega. Nii oleme alati kursis puuetega inimeste igapäevaelu probleemidega ja saame anda aktiivselt oma panuse kodanike heaks tegutseva sõltumatu nõukoguna.“

Heima Schwarz-Grote, Bremerhaveni kaasamise nõuandekogu esimees

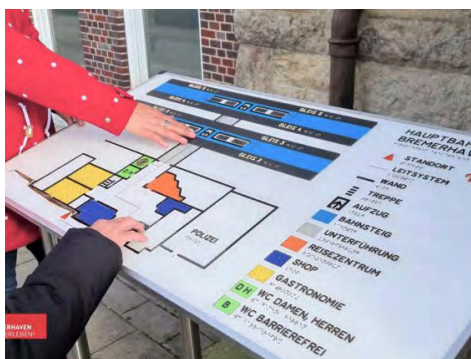
Ligipääsetavad rongid, bussid ja laevad

Linna taktiilsed sillutised abistavad nägemispuudega inimesi, samas kui lihvitud tänavakivid loovad turvalise pinna ratastoolikasutajatele, jalakäijatele, lapsevankritele ja jalgratastele.

Lisaks töötab linnavolikogu koostöös Bremeni Ülikooliga välja reaajas navigeerimisäppi ratastoolikasutajatele.

Bremerhaven on teinud oma rongijaamad ligipääsetavaks ja paigaldanud peajaama taktiilse kaardi. Lisaks on loodud kesklinna taktiilne makett.

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2020

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2020

Taktiilsed kaardid ja maketid

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2018

Lihvitud kõnniteed

Linna bussid on madala põhjaga ning 70 % bussipeatustes pakutakse taktiliseid suuniseid ja audioteadaandeid. Üle poole linna valgusfooridest on varustatud helisignaalidega.

Bremerhaveni ainulaadne transpordialgatus on ligipääsetavad laevad. Weseri jõe praam on ligipääsetav ratastooli ja teiste liikumisseadmete kasutajatele. Lisaks pakub Columbuse kruisikeskus takistusteta juurdepääsu kruisilaevadele.

Saksamaa esimene tõketeta turismisihtkoht

Need ligipääsetavad laevad on Bremerhaveni kasvava turismitööstuse oluline osa. Sadamapiirkonnas leidub palju ligipääsetavaid atraksioone, sh Saksamaa Meremuuseum, Bremerhaveni loomaaed, Kliimakeskus ja Saksamaa Väljarändekeskus.

Bremerhaveni rannad on varustatud ligipääsetavate kaldteede ja punutud varjualustega. Need erikujundusega istekohad on ratastooliga ligipääsetavad ning pakuvad privaatsust ja peavarju.

2019. aastal sai Bremerhaven Reisen für Allelt Saksamaa esimese tõketeta turismisihtkoha sertifikaadi. Samuti võõrustas linn rahvusvahelisi ligipääsetava turismi teemalisi konverentse, demonstreerides oma positsiooni valdkonna liidrina.

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2018

Ligipääsetavad punutud rannavarjualused

„Bremerhaveni moto on „Linn kõigi jaoks“. See kehtib eeskätt puuetega inimeste kohta. Sellepärast oleme võtnud eesmärgiks pakkuda oma puuetega külalistele parimat võimalikku tuge ja abi, sh atraksioone, ühistransporti, hotelle, restorane jpm. Oleme õigel teel tõketeta turismi ja kõigile sobivaks linnaks kujunemise poole.“

Melf Grantz, linnapea

Uuenduslikud majutuslahendused

Üks ainulaadne arendus on veel Spiralenhaus: 1950ndatel ehitatud kortermaja, mis renoveeriti 2017. aastal riikliku rahastuse abiga.

Renoveerimise käigus lisati ligipääsetav spiraalne kaldtee, mida peetakse Saksamaal esimeseks omataoliseks. Ratastooli ja teiste

liikumiseadmete kasutajad pääsevad kaldtee abil hoone kõikidele korrustele, sh viimase korruste korteritesse, kust avanevad vaated linnale.

Spiralenhausi juurde kuulub ka ligipääsetav kogukonnaaed, mis edendab suhtlemist ja aitab ennetada eraldatust. Hoone elanike seas on puuetega inimesed, eakad ja pagulased.

© Staewog / B. Perlach, 2018

 Spiralenhausil on ligipääsetav kaldtee ja aed

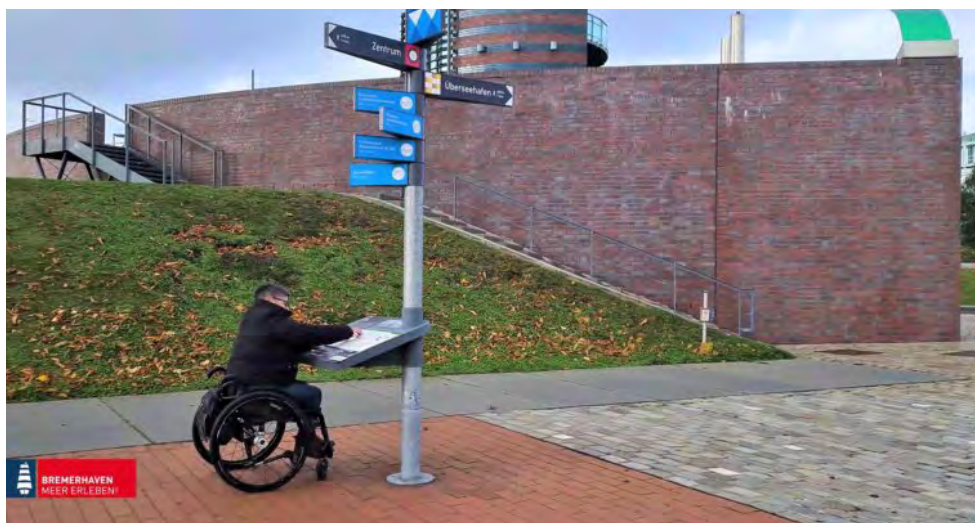
Terviklik lähenemisviis ligipääsetavusele

Bremerhaven teeb pingsat tööd ka selleks, et toetada õpiraskuste, kognitiivsete häirete ja muude puuetega kodanikke.

Näiteks on asutatud Bremerhaveni kaasamisakadeemia, kus koolitatakse õpetajaid andma õpiraskustega lastele kaasavat haridust. Avaliku halduse asutuste ja politsei töötajad on samuti läbinud puuetega inimesi käsitleva koolituse.

Linnavalitsus on paigaldanud tervesse linna kergesti loetavad märgid ja saadab oma kohtumiskutseid kergesti loetavas keeles. Veebisaidil pakutakse teavet kergesti loetavas ja viipekeeles. Lisaks võimaldab tekstisõnumipõhine hädaabisüsteem kuulmis- või kõnepuudega inimestel võtta hädaabiteenustega ühendust tekstisõnumi teel.

Bremerhaven on oma tervikliku ligipääsetavuslähendamise ja eesrindliku turismitööga näidanud, et see linn on loodud kõikide elanike ja küllastajate jaoks.

© Tanja Albert / Erlebnis Bremerhaven, 2020

 Kergesti loetavad märgid

„Meie erilisus peitub asjaolus, et kõik meie ametid ja poliitikud on tunnistanud tingimusteta meie eesmärgi kujuneda kõikidele sobivaks linnaks. Bremerhaven täidab selles piirkonnas juhtrolli. Me ei ole mitte ainult väljendanud oma soovi kaotada tõkked, vaid loonud selleks ka õigusliku aluse.“

Uwe Parpart, linnavolikogu liige, puuetega inimeste amet

Gdynia

Poola

© Shutterstock

**KOLMAS
KOHT**

250 000 elanikuga Gdynia on Poola suuruselt teine linn Läänemere rannikul. Pärast sadama valmimist 1920ndatel kasvas Gdynia 20. sajandi jooksul märkimisväärselt.

Tänapäeval on see endiselt kaubanduskeskus ja kruisilaevade sagedane peatumispaik. Hoolimata asjaolust, et Gdynia on suhteliselt noor linn, hakati seal juba varakult võtma ligipääsetavusmeetmeid.

20 aastat tõketeta Gdynia programmi

Alates 1999. aastast on Gdynias võrdsete võimaluse loomise eest vastutanud linnapea täievoliline esindaja puuetega inimeste valdkonnas. 2000. aastal algatas linnavalitsus tõketeta Gdynia programmi, mis hõlmas põhjalikke ligipääsetavusmeetmeid.

See programm on aidanud Gdynial teha erakordseid edusamme, mida tunnustati 2019. aasta konkursil „Access City“ kolmanda koha

auhinna. Toona tunnustati Gdyniat ennekõike intellektipuudega inimeste kaasamise eest.

Viimane tõketeta Gdynia programm, mida pikendati 2018. aastal, kestab vähemalt 2023. aastani, olles märk linna pikaajalisest pühendumusest.

„Just Gdynia inimesed on need, kes loovad iga päev ainulaadse õhkkonna meie linnas, mis on avatud ja kus arvestatakse igaühe vajadusi. See saavutatakse sotsiaalsete kampaaniate abil, mille eesmärk on suurendada sotsiaalset teadlikkust ja seada kõikides eluvaldkondades moodsad võrdsusstandardid, et me saaksime elada kõik koos, mitte lihtsalt üksteise kõrval. Oleme teinud aastatepikkust tööd, et muuta linn kõigile ligipääsetavamaks, edendades universaalsidaini, et kaotada piirangud, mis takistavad oma unistusi täide viimast ja rõõmsat elu elamast, kuid ennekõike selleks, et kõik saaksid valida, kuidas nad soovivad elada.“

Wojciech Szczurek, Gdynia linnapea

Õigusnormid

Aja jooksul on Gdynia loonud õigusliku aluse, et täita võetud kohustusi. 2013. aastal võttis Gdynia vastu avalike kohtade universaalsidaini standardid. See tähendab, et need kohad peavad olema ligipääsetavad kõigile inimestele, olenemata nende vanusest või puudest.

Alates 2014. aastast tegutseb linnas ligipääsetavusekspert, kes analüüsib ja annab nõu universaalsidainiga seotud küsimustes.

Ekspert vaatab üle kõik linna rahastatavad projektid, sh üldkasutatavate hoonete ehitus- või renoveerimiskavad, ja aitab auditeerida üldkasutatavaid ehitisi.

Linnal on ka avaliku huvi nõukogu, mis koosneb valitsusväliste organisatsioonide liikmetest. Sellel nõukogul on tähtis osa poliitika kujundamisel, esindades puuetega inimeste vajadusi. Eakate ja puuetega laste jaoks on loodud erinõukogud.

„Puue ei ole kindlaksmääratud olek, kõikidel on midagi liiga palju või liiga vähe. Kõige olulisem on olla kaastundlik ja empaatiline. Puuetega inimestele ligipääsetavad kohad on ligipääsetavad kõigile. Selle tegevuse tulemused on ligipääsetav arhitektuur, ligipääsetavad avalikud kohad ja ühistransport ning kultuuriüritused, mis ühendavad, mitte ei eralda. Tänu sellele saavad Gdynia linna elanikud elada koos, mitte eraldi.“

Wojciech Szczurek, Gdynia linnapea

Inimeste aitamine ringiliikumisel

Gdynia teeb palju tööd, et olla kaasav. Linnas on kuulmispuudega inimestele mõeldud viipekeele teeninduspunkt, mis on teinud tihedat koostööd Poola pimedate ühinguga, et mõista nägemispuudega inimeste vajadusi. Selle tulemusena on linnas võetud eri meetmeid, mis teevad ringiliikumise lihtsamaks. Nende hulka kuuluvad taktilised kaardid avalikes kohtades ja punktkirjas teave trepikäsipuudel.

© Gdynia linn / pressimaterjalid / Gdynia, pl, 2016

 Taktiline linnakaart ranna ligidal

Ligipääsetav spordi- ja vabaajategevus

Puidust kaldteed teevad Gdynia rannad ratastooliga ligipääsetavaks. Linnavalitsus tegi 2019. aastal randade auditi ja koostas seejärel soovitusel nende ligipääsetavuse parandamiseks. Rannavalvurid läbivad iga aasta puuetega inimeste toetamise teemalise koolituse.

Linnavalitsus tagab, et linna kultuuri-, vabaaja- ja spordiüritused oleksid ligipääsetavad ning võimaluse korral puuetega inimestele tasuta. Linna korraldatavate ürituste hulka kuuluvad

Linnavolikogu on varustanud terve bussivõrgustiku ligipääsetavate madalapõhjaliste busside ja trollidega. Bussipeatustes on taktiline sillutis ja teabetahvlid pakuvad reisijatele audioteavet. Linn on käivitanud ka ükselt uksele transporditeenuse, et toetada neid, kes ei saa kõigist meetmetest hoolimata kasutada ühistransporti.

Kaasavate teenuste pakkumise teemalisi koolitusi tehakse ka ühissõidukijuhtidele. Auhinnakonkursil „Access City“ tunnustati seda algatust 2013. aastal, kui Gdyniale anti eriauhind transpordi ja taristu eest.

© Gdynia linn / pressimaterjalid / Gdynia, pl, 2016

 Gdynia on ligipääsetava ühistranspordi poolest esirinnas

tantsutunnid ratastoolikasutajatele. Kõik teised suurüritused vaatab üle puuetega isikute täievoliline esindaja.

2019. aastal avas linn keskpargi, millel on välivõimla puuetega inimestele ja eakatele mõeldud varustusega. Lisaks on pargis tunnetusaed ja peagi lisatakse sinna puuetega lastele kohandatud mänguväljak.

Linnal on kavas ehitada basseini, mis pakub häiretega, nt autismiga inimestele lõõgastuskohta. Lisaks korraldatakse autistlikele väikelastele tegevusi programmi „World of a Child“ raames.

© Gdynia linn / pressimaterjalid / Gdynia, pl, 2016

 Rannavalvureid koolitatakse puuetega inimesi toetama

Et oma algatusi täiendada, aitab Gdynia levitada teadmisi ja häid tavasid, korraldades konverentse ning teadlikkuse suurendamise kampaaniaid. Lisaks toetatakse kohalikke projekte tõketeta Gdynia konkursi vahendusel.

© Gdynia linn / pressimaterjalid / Gdynia, pl, 2016

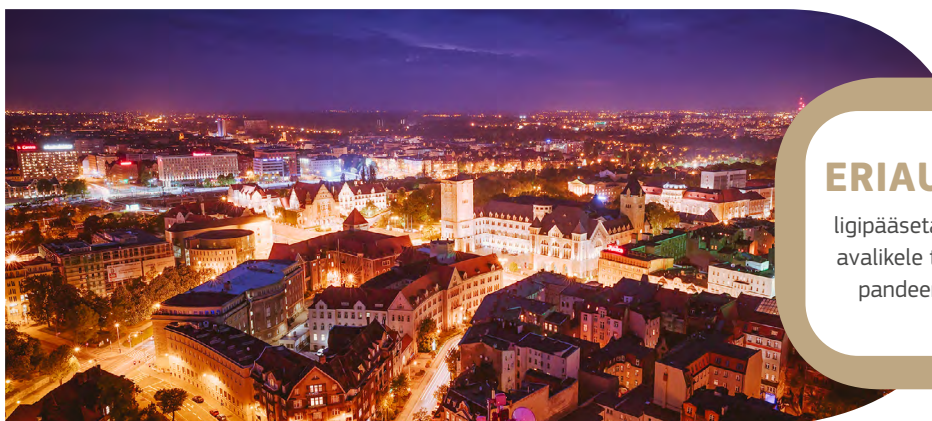
 The city organises free accessible activities, including wheelchair dance classes

Tõketeta Gdynia programmi eestvedamisel on linn teinud viimase 20 aasta jooksul erakordseid edusamme, eriti transpordi ja vaba aja veetmise valdkonnas. Gdynia on kasutanud selget õigusraamistikku ja universaalsidaini põhimõtteid, tegemaks pingsat tööd, et muutuda kõigile ligipääsetavaks.

Poznań

Poola

© Michał Matyska, Poznań linn, 2020

ERIAUHINGD

ligipääsetavuse eest
avalikele teenustele
pandeemia ajal

Poznań on suuruselt viies linn Poolas. Suur-Poola piirkonna ajaloolise pealinnana on see riigi üks olulisemaid majandus- ja kultuurikeskusi. Poznań on näidanud üles pikaajalist pühendumust ligipääsetavusele ja ta sai 2014. aasta auhinnakonkursil „Access City“ kolmanda koha. Sel aastal anti linnale aga eriauhind hiljutiste, COVID-19 pandeemia ajal tehtud jõupingutuste eest.

Kaitstes kõige haavatavamaid kodanikke

Ajal, mil COVID-19 viirus tekitas terves Euroopas suuri probleeme, tegi Poznań kiiresti kindlaks selle mõju oma 535 000 elanikule.

Linn tunnustas vajadust pakkuda lisatuge konkreetsetele rühmadele, eeskätt eakatele ning puute ja terviseprobleemidega inimestele. Lisaks suuremale viirusega nakatumise

ohule jäävad need kodanikud tõenäolisemalt tavapärasest toetusringist suhtluspiirangute tõttu kõrvale.

Poznań algatas kampaania „Seniorro maskid“, mille raames õmblesid vabatahtlikud kaitsemaske ja jagasid neid vanematele linnaelanikele tasuta. Paljud vabatahtlikest olid ise eakad, kes soovisid oma õmbelusoskusega abiks olla. Nii edendas algatus solidaarsust ulatuslikult levinud eraldatuse ajal.

„Juba pandeemia algusest saadik teadsime, et meil tuleb oma linna elanikke toetada. Eritähelepanu pöörati eakatele ja puuetega inimestele – riskirühmadele. Me soovisime, et neil oleks võimalus kasutada oma igapäevavajaduste rahuldamiseks avalikke teenuseid, võttes ühtlasi tarvitusele kõik ettevaatusabinõud.“

Jacek Jaśkowiak, Poznańi linnapea

Teine vabatahtlike juhitud algatus on Shopping for Seniors („Eakate eest ostlemine“). Selle programmi raames teevad vabatahtlikud sisseoste nende inimeste eest, kes on suuremas viirusega nakatumise ohus. Programm on aidanud haavatavatel kodanikel hankida esmatarbekaupu, nt toitu, hügieenitooteid ja ravimeid kodust lahkumata.

Eeskujulik tehnoloogiakasutus

2014. aastal tunnustati Poznańi linna auhinnakonkursil „Access City“ puuetega inimestele mõeldud ligipääsetava veebiportaali eest.

Aastaid hiljem on Poznań endiselt IT-valdkonna liider. Poznań korraldab regulaarselt ligipääsetavuse auditeid oma veebisaidil, mis sisaldab kergesti loetavat ja viipekeeles esitatud sisu.

Pandeemia ajal kasutas Poznań ITd, et teha avalikud teenused ligipääsetavamaks. Lisaks

on linn avaldanud oma veebisaidil viiruse teavet, sh viipekeeles videoklippe kuulmispuuetega inimestele.

Mis veelgi tähtsam, Poznań mõistis, et mõni kodanik ei pruugi osata leida veebist hädavajalikku teavet ja teenuseid. Nii suure hulga teabe edastamine üksnes selle kanali kaudu seab ennekõike vanemad inimesed digitaalse eraldatuse ohtu.

Sellepärast pani linn tööle abitelefoni, et aidata kodanikel leida veebist usaldusväärset teavet. Selle nõustajad toetavad inimesi ka näiteks e-kirjade saatmisel või sotsiaalmeediakontode loomisel, et ennetada eraldatust.

Lisaks avas Poznań teise tasuta abitelefoni Telefon Serdeczności (Südamlikkuse Telefon) eakatele. Abitelefon pakub paljudele võimalust jagada oma hirme ja muresid. Teiste jaoks on see lihtsalt võimalus vestelda sõbraliku inimesega, kui nad tunnevad end üksikuna.

Seniorro vabatahtlik kodu maske õmblemas

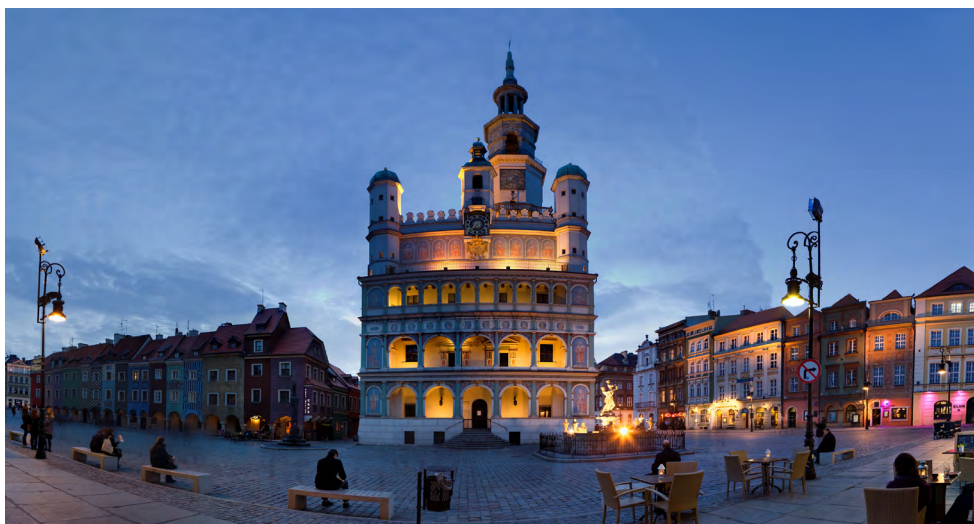

Linn on pandeemia ajal avaldanud
ligipääsetavat teavet oma veebisaidil

Ligipääsetavus linna strateegia osana

Poznańi eeskujulik reaktsioon pandeemia ei tule üllatusena, kuna ligipääsetavus on loimitud linna arengustrateegiasse 2020+ ja sotsiaalsete probleemide lahendamise strateegiasse aastateks 2019–2025.

Linn on loonud ka programmi „Poznańi linna arengusuunad ja ülesanded seoses puuetega inimeste sotsiaalse lõimimisega aastateks 2012–2020“. Selle kaudu on töötatud välja ligipääsetavusstandardid, investeerimiseeskirjad ja avalike kohtade auditid.

Poznań on teinud tublit tööd, et suhelda kodanikega ulatuslike sotsiaalse distantseerumise meetmete tingimustes

„Poznań on oma strateegiliste eesmärkide raames keskendunud elanikele kvaliteetsete elutingimuste tagamisele, hoolitsedes eeskätt eakate ja puuetega inimeste vajaduste eest. Linn kohandab avalikke teenuseid, toetusi, meditsiiniabi, sotsiaaltoetusi ja sotsiaalse aktiveerimise programme, lähtudes eakate ja puuetega inimeste vajadustest. Lõppkokkuvõttes parandab see tegevus erivajadustega inimeste elukvaliteeti ja suurendab nende iseseisvust. Linn järgis neid eesmärke pandeemia ajal järjepidevalt. Rakendatud projektide ja teenustega jätkatakse kindlasti ka edaspidi, kuna linnaelanikud on need väga hästi vastu võtnud.“

Dorota Potejko, Poznańi linnapea täievoliline esindaja puuetega inimestega seotud küsimustes

Programmi eest vastutab üldiselt linnapea täievoliline esindaja puuetega inimestega seotud küsimustes ja teda toetab avalike kohtade ligipääsetavuse koordinaator. Poznań kaasab ka puuetega inimesi kõikide strateegiate ja standardite väljatöötamisse. Puuetega inimeste esindajad osalevad kahes peamises nõuandvas organis: täievolilise esindaja kodanikuühiskonnaga dialoogi pidamise komisjonis ja puuetega inimeste sotsiaalnõukogus.

Kaasav lähenemisviis

Lisaks pandeemiaaegsetele algatustele paistab Poznań silma kultuuri kättesaadavusega seotud töö poolest. Kinodes, teatrites ja raamatukogudes kasutatakse kuulmisseadmeid, kirjeldus- ja viipetõlget ning tekstialternatiive, et muuta kultuuri nautimise võimalused ligipääsetavaks. Lisaks korraldab linn puuetega inimestele loovprojekte, nt filmiõpikodasid ja teatrietendusi.

See on veel üks valdkond, milles väljendub Poznańi üldine pühendumus kaasamisele, mida on pandeemia ajal selgelt näha olnud. Linn on teinud uuenduslike algatuste ja IT intelligentse kasutamise abil tublit tööd, et kaitsta kodanikke ning tagada sel erakordselt raskel ajal juurdepääs avalikele teenustele.

Komotini

Kreeka

© Shutterstock

ERIAUHINGD

linnale, mis
on käsitletud
ligipääsetavust kui
võimalust terve
linna jaoks

Komotini on Kreeka Ida-Makedoonia ja Traakia piirkonna pealinn. Selle 54 000 elanikku teevad Komotinist selle aasta võitjatest kõige väiksema ja tagasihoidlikumate rahaliste vahenditega linna. Sellest hoolimata on Komotinist saanud näide selle kohta, kuidas ligipääsetavuse valdkonnas on tehtud suuri edusamme ja sellesse on suhtutud kui võimalusse terve linna jaoks.

Areng probleemidest hoolimata

Komotini on moodne, mitmekultuuriline linn, mis on ehitatud Rooma ajastu kindluse ümber. Selle tulemusena on see aja jooksul läbinud mitu arenguetappi, millel on olnud eri mõju. See on teinud ligipääsetavuse tagamise keeruliseks.

Linn on ka halduskeskus piirkonnas, mille rahalised vahendid on piiratud, eriti alates 2008. aasta finantskriisist.

Sellest hoolimata on Komotini teinud tihedat koostööd oma 54 000 elanikuga, et muutuda ligipääsetavamaks ja kaasavamaks. Seejuures on Komotini tunnustanud, et ligipääsetavuse parandamine edendab terve linna tulevast kasvu ja jõukust.

„Meie linn näitab, et isegi kõige ebasoodsamates tingimustes on võimalik linna muuta, kui linnaametnikud seavad ligipääsetavuse oma päevakorras kesksse kohale ja töötavad sihikindlate üksikisikutega, kes ohverdavad oma aega ja vahendeid.“

Ioannis Garanis, linnapea

Linna taaslustamise programm

Viimase 20 aasta jooksul on linn rakendanud Urban II kogukonnaalgatusprogrammi (Urban II Community Initiative Programme), mis keskendub suuresti ligipääsetavusele ja sotsiaalsele kaasamisele. Linn on investeerinud praegu kolmandas etapis olemasolevasse taaslustamisprogrammi miljoneid eurosid.

Selle programmi kaudu on linn lõiminud ligipääsetavuse oma poliitikasse ja strateegiatesse. Paljud investeringud keskenduvad tehiskeskonnale. Programm on parandanud bussivõrgustikku ning selle raames on ehitatud 20 km ligipääsetavaid kõnniteid ja loodud digitaalne liinikaart.

Kolm neljandikku linna omanduses olevatest hoonetest, sh linna haigla, meditsiinikeskused, politseiakadeemia, teatrid ja raamatukogu, on nüüd ligipääsetavad.

Komotini asuva Traakia Demokritose Ülikooli linnak, kus elab umbes 10 000 üliõpilast, on samuti ligipääsetav. Umbes 90 % koolidest on juba ligipääsetavad ja ülejäänud peaksid nendele peagi järgnema, kuna linn on seadnud eesmärgiks teha kõik linna omanduses olevad hooned 2021. aastaks ligipääsetavaks.

Palju on investeeritud ka sporti ja vaba aja veetmise võimalustesse. Kõik linna spordirajatised ja 47 linna mänguväljakut 60st on nüüd ligipääsetavad. Kohalikul rannikualal on kuus ligipääsetavat randa sisenemise kohta.

© Komotini linn, 2020

Komotini on parandanud oma tehiskeskonda

© Komotini linn, 2020

Linn on investeerinud ligipääsetavatesse spordirajatistesse

© Komotini linn, 2020

Ligipääsetav mänguväljak

Koostööpõhine lähenemisviis

Komotini paistab silma kaasava lähenemisviisi ja selle poolest, et ta kaasab puuetega inimesi otsuste tegemisse. Linn ei kohtle puuetega inimesi eraldi ühiskonnarühmana, vaid hoopis väärtusena ja võrdse partnerina linna juhtimises. Linn õpib nende kogemustest ja kasutab nende oskusteavet.

Puuetega inimeste esindajad osalevad nõuandekogudes ja juhtimiskomiteedes, aidates kujundada ligipääsetavusstrateegiat ja -poliitikat. Nad teevad tihedat koostööd kohalike sotsiaalteenustega ja aitavad ellu viia mitmesuguseid linna projekte.

„Me oleme kogukonnana selle auhinna üle väga uhked. Komotini on puuetega inimeste jaoks üks sõbralikumaid linnu, sest me võitleme selle eest ühtse kogukonnana. Organisatsioonid ja kohalikud ametiasutused töötavad selle nimel õlg õla kõrval. Me vajame linna, kus ei ole diskrimineerimist ega tõkkeid, linna, mis on mõeldud eranditult kõigile. Me oleme võidelnud selle nimel viimased 20 aastat ning kasutanud palju süsteeme ja strateegiaid.“

Spyridon Ntatanidis, Perpato juhatuse liige

Kohalik puuetega inimesi esindav ühendus Perpato kuulub konsortsiumisse, mis haldab Euroopa enim puudust kannatavate isikute abifondi kaudu kohalikku toiduabi. Perpato osaleb ka Euroopa Sotsiaalfondi rahastuse haldamises.

Lisaks on Perpato teistega koostöös asutanud kogukonna- ja tegevuskeskuse, mida juhivad puuetega inimesed puuetega inimeste heaks. Kohalikud kodanikuühiskonna organisatsioonid korraldavad ka intellektipuudega lastele huviringe.

Ligipääsetav turism annab võimaluse areneda

Komotini kogub kuulsust moodsa linnana, kus puuetega inimesed saavad end tunda turvaliselt, teretulnuna ja kaasatuna.

COVID-19 pandeemia ajal tegi linn koostööd kohaliku ühendusega, et koostada geoinfosüsteemi abil ülevaade kõikidest puuetega inimestest. See võimaldas sotsiaalteenistustel jõuda hõlpsasti abivajajateni.

Veel üks näide Komotini tulevikku suunatud lähenemisviisi kohta on ligipääsetav turism. Teades, et ligipääsetavaid linnu külastab rohkem inimesi, on linn investeerinud ligipääsetavaks ja kestlikuks turismiistkohaks kujunemisse. Komotini loodab, et külastajad kogevad linnas kaasamist ja tulevad tagasi või jäävad sinna isegi alaliselt elama. See omakorda elavdab kohalikku majandust.

Selle algatuse osana koolitatakse kohalikke reisi- ja külalislahkussektori ettevõtteid. Koolitus aitab ettevõtetel kohandada ja suunata oma teenuseid puuetega inimestele. Lisaks on linn loonud veebisaidi „Visit Komotini“, mis tehakse peagi kõikidele ligipääsetavaks.

Komotini on eelmise aasta äramärgitu Chania järel teine Kreeka linn, mis sai auhinnakonkursil „Access City“ eriauhinna. Sellest on saamas ligipääsetavuse valdkonna piirkondlik ja riiklik liider, kes teeb koostööd akadeemilise kogukonnaga, et jagada teadmisi ja häid tavaid. Selle abil loodab Komotini innustada ka teisi Kreeka linnu.

Kõikidest nendest algatustest nähtub selgelt, et Komotini ei näe ligipääsetavust mitte ainult kohustuse, vaid ka võimalusena.

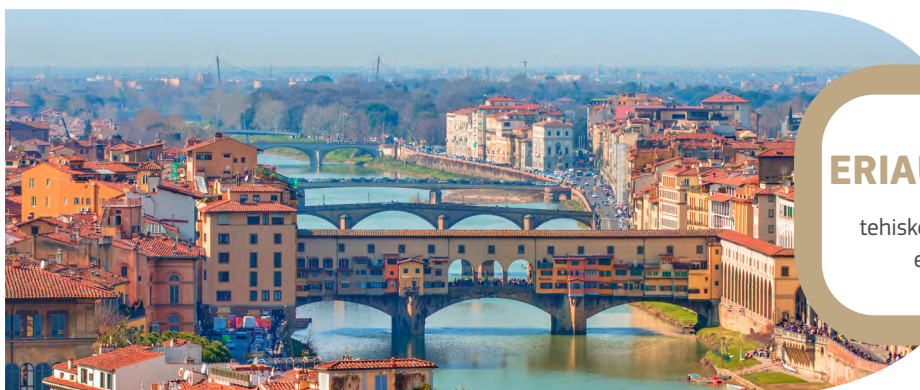
© Komotini linn, 2020

 Kodanikuühiskonna organisatsioonid osalevad aktiivselt kohalikus tegevuses

Firenze

Itaalia

© Shutterstock

ERIAUHING

tehiskeskonna
eest

Renessansi sünnikohana tuntud Firenze linnal on rikkalik kultuuripärand. Selle ajalooline kesklinn kanti 1982. aastal UNESCO maailmapärandi nimistusse.

Selle tulemusena on Firenze üks maailma populaarsemaid turismisihtkohti. See tähendab, et ligipääsetavus pole oluline mitte ainult 368 000 elanikule, vaid ka rohkem kui 12 miljonile turistile, kes seda linna igal aastal külastavad.

Kohandatud hooned ja avalik ruum

Moodsates linnades on uusarendusi suhteliselt lihtne ligipääsetavaks teha. Olemasolevaid keskkondi on aga keerulisem kohandada, eriti ajaloolistes linnades, kus on iidsed monumentaalsed hooned ja kitsad munakivisillutisega tänavad.

Nendest probleemidest hoolimata on Firenze teinud erakordseid edusamme. Selleks on linn järginud ulatuslikku hoonete ja avalike kohtade kohandamise kava, mida ajakohastatakse igal aastal.

See kava hõlmab eri aspekte alates teedest, kõnniteedest ja parklastest ning lõpetades aedade, spordirajatiste, raamatukogude ja muuseumidega.

Selle põhjal on Firenze renoveerinud 29 üldkasutatavat ehitist, sh koole, spordikeskuseid ja raamatukogusid, et teha need ligipääsetavamaks

2019. aastal määras linn ametisse puuetega inimeste valdkonna juhi, et arvestada arendustöös puuetega inimeste vajadusi. Puuetega inimeste valdkonna juht koordineerib ligipääsetavusega seotud tegevust, tehes tihedat koostööd linnavalitsuse osakondadega ja ühendustega.

Puuetega inimeste valdkonna juht koordineerib ka puuetega inimestele mõeldud ühtse kontaktpunkti loomist, kus pakutaks ligipääsetavusteavet, näiteks seoses ühistranspordi ja turismiga.

„Puuetega inimeste kaasamine on linnade säästva arengu põhiprobleem. Sotsiaalse kaasamise, tervisliku eluviisi, liikuvuse ja linnapiirkondade projekteerimise, haljasalade ja avalike kohtade vahelise sünergia suurendamine jääb ka edaspidi Firenze linna kestliku arengu põhiprioriteediks.“

Cecilia Del Re, aselinnapea

© Firenze linn (linnavolikogu liige spordi valdkonnas), 2019

Linna ligipäasetavates spordikeskustes mängitakse ratastoolikorvpalli

Liikuvusmeetmed

Alates 2009. aastast on Firenze laiendanud jalakäijatele mõeldud alasid ajaloolises kesklinnas 260 000 m²-lt üle 400 000 m²-le. See on vähendanud liiklust 25 % võrra, alandanud saastetasemeid ja loonud meeldivama keskkonna. Lisaks on see andnud puuetega inimestele võimaluse ohutumalt ja lihtsamini ringi liikuda.

Ühtlasi on Firenze suurendanud puuetega inimestele mõeldud parkimiskohtade arvu. Seal on nüüd selliseid kohti rohkem kui üheski

teises Itaalia linnas, olgugi et Firenze on vaid riigi suuruselt kaheksas linn. Parkimiskohti saab kasutada tasuta.

Kõik bussid ja trammid, samuti jaamad, sh need, mis asuvad kitsastel tänavatel, on täielikult ligipäasetavad. Linna taksod võimaldavad transportida ratastoole ja pakuvad ligipäasetavat transpordivõimalust piirkondades, mida ühistransport ei teeninda. Need taksod teevad puuetega inimestele soodustusi.

Tehnoloogia uuenduslik kasutamine

Firenze paistab silma selle poolest, et ta on kasutanud enamiku oma edusammude tegemisel ITd. Linna füüsilist taristut toetavad nüüdisaegsed IT-teenused, mis lihtsustavad ringiliikumist ja teabe leidmist.

Linn on töötanud välja Infomobilità Firenze mobiilirakenduse, mis aitab inimestel liikuda linnas ringi, pakkudes reaajas teavet ühistranspordi, liikluse ja parkimiskohtade kohta.

Teine rakendus on Kimap Pro, mis aitab ratastooli- ja invarollerikasutajatel järgida linnas liikudes ligipääsetavaid teid. Kasutajat juhendab häälassistent, mis reageerib reaajas uuendustele, et teekonda optimeerida.

FeelFlorence'i rakendusel ja veebisaidil on ka eraldi jaotis tõketeta turismi kohta, mis on saadaval viies keeles. See sisaldab reisiplane ja teavet giidiga ekskursioonide, ürituste, turgude ning muude asutuste kohta.

© Firenze linn

 Firenze taksodele pääseb ratastooliga ligi

Ligipääsetav kultuuripärand

Firenze on teinud pingsat tööd, et teha oma rikkalik kultuuripärand ligipääsetavaks. Linna peamine turismiinfokeskus pakub tasuta ratastoole, viies keeles audiogiide ja teavet rahvusvahelises viipekeeles.

Linn on töötanud välja ka Passepartouri ehk töövahendi, mis pakub ajaloolise kesklinna kaarte ja marsruute ning ligipääsetavate populaarsete kultuurikohtade teavet. Nende hulka kuuluvad Santa Maria del Fiore katedraal, Santa Maria Novella kirik ja Boboli aed.

Renoveeritud üldkasutatavate hoonete seas on ka Firenze kuulsad muuseumid ja kunstigaleriid. Enamik linnamuuseumitest on nüüd puuetega inimestele tasuta ja kaldteede või liftide abil ligipääsetavad.

Selle kõrvalt on linn teinud koostööd Itaalia nägemispuuetega inimeste liiduga, et töötada välja multisensoorsed külastusmarsruudid, mis ühendavad puudutamise, haistmise, ruumi ja heli.

© Kinca srl., 2019

 Kimap Pro aitab ratastoolikasutajatel linnas ringi liikuda

Lisaks on linn teinud koostööd kuulmispuudega inimeste riikliku ühendusega, et pakkuda viipekeeletoetusega ekskursioone. Peale selle on mõnes muuseumis saadaval subtiitritega multimeediagaidid.

Alzheimeri tõve või teiste kognitiivsete häiretega inimeste jaoks on saadaval sotsioteapeutilised ekskursioonid. Algatus „Muuseum kohvis“ pakub samuti virtuaalekskursioone, et piiratud liikumisvõimega inimesed saaksid muuseumis käia kodust lahkumata.

Üldiselt on Firenze näidanud, et hoolikas kavandamine aitab ajaloolistel linnadel raskused ületada ja kohandada oma tehiskeskkonda.

Linn on näidanud üles ka erakordset pühendumust sellele, et muuta kultuuripärand kõigile ligipääsetavaks. Firenze uuenduslikele IT-lahendustele tuginev kaasav lähenemisviis tähendab, et elanikud ja turistid saavad kõiki linna pakutavaid võimalusi täielikult ära kasutada.

„Maailma kultuuripärandi hulka kuuluva linnana on Firenze alati tundnud vajadust olla kõigile ligipääsetav ning võimaldada kõigil külastada oma kuulsaid monumente ja muid rajatisi. Oma eesmärgi saavutamiseks oleme järginud holistilist lähenemisviisi, et tagada ulatusliku ligipääsetavuse põhimõtete koordineeritus.“

Cecilia Del Re, aselinnapea

© MUSE Uhendus, 2018

Firenze muuseumides pakutakse eriekskursioone

Osalemine auhinnakonkursil „Access City 2022“

Auhinnakonkurssi „Access City“ korraldab Euroopa Komisjon koostöös Euroopa Puuetega Inimeste Foorumiga. Auhinnaga avaldatakse tunnustust linnadele, kes on teinud tööd selle nimel, et olla oma kodanike jaoks ligipääsetavam.

Auhind „Access City“ on ELi algatus, mis edendab kõikide kodanike, sh puuetega inimeste ja eakate võrdset ligipääsu linnaelule.

Auhinnakonkursil „Access City“ osalemine ei ole ainult võimalus ELilt tunnustust pälvida, vaid ka ainulaadne võimalus vaadata üle oma linna praegune seis ja mõõta edusamme.

Lisaks võimaldab auhind edendada ligipääsetavust teistes ELi linnades ja jagada parimaid tavasid. Võitjalinnad märgitakse ära järgmise aasta auhinna „Access City“ brošüüris.

Lisaks annab Euroopa Komisjon võitjale ning teise ja kolmanda koha saavutanud linnadele rahalise auhinna:

- 1. koht: 150 000 €
- 2. koht: 120 000 €
- 3. koht: 80 000 €

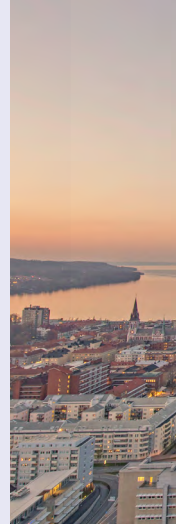
Kas soovite olla üks järgmise aasta võitjatest? Lugege edasi, et saada lisateavet.

Kes võib kandideerida?

Kandidaat peab olema ühe ELi liikmesriigi enam kui 50 000 elanikuga linna omavalitsusorgan. Liikmesriikidest, kus on vähem kui kaks sellist linna, võivad osaleda ka kahest või enamast linnast koosnevad piirkonnad, kui nende elanike arv on kokku üle 50 000.

Kuna üks linn ei või kahel järjestikusel aastal auhinda võita, ei saa 2021. aasta võitja 2022. aasta konkursil osaleda. Kõik ülejäänud linnad, sealhulgas teise ja kolmanda koha võitjad ning äramärgitud linnad, on oodatud uuesti osalema.

Kandideerimiseks tuleb täita veebitaotlus ja esitada see määratud tähtajaks. Kui taotluste vastuvõtt on alanud, avaldatakse suunised ja osalemisreeglid, et aidata teil kandideerida.

© Peter Appelin, 2014

Need tehakse kättesaadavaks auhinna „Access City 2022“ veebisaidil kõikides ELi ametlikes keeltes.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2022

Valikuprotsess

Žürii arvestab nii võetud kui ka kavandatud meetmeid järgmistes valdkondades:

- tehiskeskond ja avalikud kohad;
- transport ja sellega seotud taristu;
- info ja kommunikatsioon, sh uued tehnoloogialahendused (IKT);
- avalikud rajatised ja teenused.

Žürii hindab taotlusi järgmise kuue kriteeriumi põhjal:

- meetmete ulatus;
- vastutus, pühendumise ulatus;
- mõju;
- kvaliteet ja tulemuste kestlikkus;
- puuetega inimeste ja asjaomaste partnerite kaasatus;

- sotsiaalne innovatsioon.

Kuna EL tähistab 2021. aastal Euroopa raudteeaastat, võidakse 2022. aasta auhinnakonkursil panna erilist rõhku muu hulgas rongijaamade ligipääsetavusele. Hoidke meie veebisaidil silma peal, et saada uudiseid lõplike kriteeriumide kohta. Lisateave Euroopa raudteeaasta kohta on saadaval aadressil: europa.eu/year-of-rail/index_et

Võitjad selgitatakse välja kahes voorus, milleks on eelvalik riigi tasandil ja lõppvalik Euroopa tasandil. **Riiklikud Žüriid** valivad igas riigis Euroopa Komisjoni hindamiskriteeriumide põhjal välja kuni kolm riiklikku kandidaati. Riiklikud kandidaadid pääsevad edasi võistluse teise vooru ja neid asub hindama **Euroopa Žürii**.

Auhinna „Access City 2022“ võitja kuulutatakse välja **2021. aasta talvel**. Auhinnatseremoonia toimub Brüsselis iga-aastaselt Euroopa puuetega inimeste päeva konverentsil.

Auhinna „Access City“ sekretariaat

Auhinna „Access City“ sekretariaat aitab taotlust koostada. Lisateabe saamiseks kirjutage aadressil: secretariat@accesscityaward.eu

Võtke ELiga ühendust

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate aadressil:

https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-posti teel

Europe Direct on teenus, mis vastab küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenusega saate ühendust võtta:

- tasuta telefonil 00 800 6789 1011 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- tavanumbril +32 2299 9696 või
- e-posti teel aadressil https://europa.eu/european-union/contact_et

ELi käsitleva teabe leidmine

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil:

https://europa.eu/european-union/index_et

ELi väljaanded

Tasuta ja tasulisi ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida aadressil :

<https://publications.europa.eu/et/publications>. Kui soovite saada mitu tasuta väljaande eksemplari, võtke ühendust Europe Directi või oma kohaliku teabekeskusega (vt https://europa.eu/european-union/contact_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

Et pääseda ligi ELi käsitlevale õigusteabele, sealhulgas kõigile alates 1952. aastast väljaantud ELi õigusaktidele kõigis ametlikes keeleversioonides, vt EUR-Lex aadressil: eur-lex.europa.eu

ELi avatud andmed

ELi avatud andmete portaal (<http://data.europa.eu/euodp/et>) võimaldab juurdepääsu ELi andmekogudele. Andmeid saab tasuta alla laadida ja taaskasutada nii ärilisel kui ka mitteärilisel eesmärgil.

Igal aastal väljaantava auhinnaga „Access City“ tunnustatakse Euroopa linnade jõupingutusi selle nimel, et olla puuetega ja eakatele inimestele paremini ligipääsetavad. Selles brošüüris tunnustatakse saavutusi, millega on silma paistnud 2021. aasta esikolmik ja äramärgitud linnad: Jönköping (Rootsi), Bremerhaven (Saksamaa), Gdynia (Poola), Poznań (Poola), Komotini (Kreeka) ja Firenze (Itaalia). Selle aasta linnad on astunud konkreetseid samme, et muuta avalikud kohad, teenused, transport, hooned, kultuur ja turism ligipääsetavamaks.

Meie väljaandeid saate alla laadida ja tasuta tellida aadressil
ec.europa.eu/social/publications

Kui soovite tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi tegevusega pidevalt kursis olla, tellige tasuta e-uudisteleht Social Europe aadressilt
ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

